

Justitiedepartementet

103 33 STOCKHOLM

Redovisning av användning av vissa hemliga tvångsmedel under 2014

Denna rapport har tagits fram av Åklagarmyndigheten i samverkan med Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten och Tullverket. I en bilaga till rapporten har Polismyndigheten och Tullverket redovisat användningen av hemliga tvångsmedel med stöd av lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet.

Regeringsuppdraget

Åklagarmyndigheten och Rikspolisstyrelsen har sedan 1997 varje år lämnat en redovisning till regeringen för användningen av hemliga tvångsmedel. Det ursprungliga uppdraget har vid flera tillfällen ändrats. Den senaste lydelse framgår av regeringens beslut den 12 februari 2015 (Ju2015/1607/Å). I beslutet anges att Åklagarmyndigheten i samverkan med Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten och Tullverket utifrån respektive myndighets ansvarsområde till regeringen ska lämna en gemensam redogörelse för tillämpningen av bestämmelserna i rättegångsbalken om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning vid förundersökning i brottmål under föregående år. Dessutom ska redogörelsen innefatta tillämpningen av tvångsmedel enligt lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott (preventiva tvångsmedel). Redogörelsen ska även omfatta inhämtning av uppgifter enligt lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet. Redogörelsen ska inte omfatta Säkerhetspolisens tillämpning.

Nytt för årets redovisning är att användandet av hemlig rumsavlyssning och preventiva tvångsmedel ska redovisas. Den 1 januari 2015 trädde ändringar i bland annat rättegångsbalken och lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott i kraft. Bestämmelserna i den tidsbegränsade lagen om hemlig rumsavlyssning har permanentats och flyttats till rättegångsbalken. Lagen med bestämmelser om preventiva tvångsmedel har med vissa justeringar gjorts permanent. I förarbetena till lagändringarna anges att den öppna polisens och Tullverkets användning av hemlig rumsavlyssning och den öppna polisens användning av preventiva tvångsmedel som huvudregel ska omfattas av regeringens årliga skrivelse till riksdagen.

Underlaget för redovisningen

Ärenden om hemliga tvångsmedel registreras vid Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten i ett manuellt diarium. Således finns inte möjlighet att ur detta elektroniskt hämta statistik om användningen av hemliga tvångsmedel. Varje år när underlag ska tas fram för denna redovisning får personal vid Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten manuellt gå igenom diarium och akter vilket givetvis är tidskrävande men också innebär att det finns risk för att det görs fel i redovisningen av enskilda ärenden. Vidare kan eventuellt systematiska fel uppstå genom att olika rapportörer bedömer frågeställningarna olika eller gör olika bedömningar i gränsdragningsfrågor. Arbetet med att ta fram ett elektroniskt diarium bedrivs, som angivits i tidigare redovisningar, vid Åklagarmyndigheten. Troligen får underlaget även de närmaste åren hämtas ur det manuelle diariet.

Den största svårigheten med redovisningen finns i bedömningen av vilken nytta som de olika tvångsmedlen medfört. Detta berörs mer senare i rapporten.

Underlaget för redovisningen av verkställighetstider har sammanställts av Polismyndigheten.

Redovisning för användningen under 2014

Följande förkortningar används i redovisningen.

HAK	Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation
HÖK	Hemlig övervakning av elektronisk kommunikation
HKÖ	Hemlig kameraövervakning
HRA	Hemlig rumsavlyssning

Preventiva tvångsmedel

Någon användning av tvångsmedel enligt lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott som ska redovisas har inte förekommit under 2014.

Antalet personer

Antal personer som varit föremål för ett hemligt tvångsmedel redovisas uppdelat på respektive tvångsmedel. En person kan ha varit föremål för flera olika former av hemligt tvångsmedel. I sådant fall räknas personen med under flera tvångs-

medel. En sammanräkning av antalet personer som redovisas för varje tvångsmedel ger således inte en uppgift om hur många olika individer som utsatts för ett eller flera hemliga tvångsmedel.

	HAK		HÖK		HKÖ		HRA	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Antal personer	1 235	1 251	2 022	2 381	89	86	21	-

Antalet tillstånd

Ett tillstånd avser i detta sammanhang ett telefonnummer eller annan adress. Det innebär att samma misstänkt kan vara föremål för flera tillstånd om han eller hon använder sig av flera telefoner eller annan adress som används vid elektronisk kommunikation.

Såväl kvalificerade som osjälvständiga brottsformer (grovt brott, medhjälp, stämpling, förberedelse och försök) redovisas tillsammans med huvudbrottet.

Tillstånden fördelar sig mellan de olika tvångsmedlen på följande sätt, uppdelade också på olika brottstyper.

Brottstyp	HAK		HÖK		HKÖ		HRA	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Narkotikabrott/smuggling	2 292	2 336	1 421	1 067	51	55	7	-
Våldsbrott	738	661	1 420	1 603	7	7	9	-
Sexualbrott/människohandel	36	58	121	95	0	0	0	-
Tillgreppsbrott	85	60	728	624	0	3	0	-
Ekonomiska brott	177	134	234	217	4	10	0	-
Övriga brott	236	135	474	329	7	23	0	-
Totalt	3 564	3 384	4 398	3 935	69	98	16	-

Antalet avslag

Det totala antalet avslag i förhållande till det totala antalet ansökningar är 5 promille, samma som föregående år.

	HAK		HÖK		HKÖ		HRA	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Antal avslag	13	11	25	21	3	2	0	-

Avlyssnings- och övervakningstid

Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning har verkställts under följande tider.

	HAK		HKÖ		HRA	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Genomsnittligt antal dagar	42	36	39	29	29	-
Mediantid i dagar	30	-	33	-	11	-
Kortaste tid i dagar	1	1	2	3	1	-
Längsta tid i dagar	286	336	166	212	112	-

Tvångsmedlets nytta för brottsutredningen

Nedan anges för de olika tvångsmedlen mer preciserat i vilken omfattning de inneburit någon nytta för utredningen. Siffrorna redovisar den uppskattning som den åklagare som har lett förundersökningen gjort. De anger hur många misstänkta som det hemliga tvångsmedlet inneburit nytta mot.

För varje tvångsmedel redovisas också anonymiserade fall för att åskådliggöra betydelsen för brottsbekämpningen av användningen av hemliga tvångsmedel. I de exempel som valts har i vart fall tingsrättsdom meddelats och man kan därmed med större säkerhet konstatera nyttan av de använda hemliga tvångsmedlen.

Nyttan avseende hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation

	Antal		Andel	
	2014	2013	2014	2013
Uppgifter från tvångsmedlet har utgjort underlag i en förhörssituation	532	551	43 %	44 %
Uppgifter från tvångsmedlet har använts som överskottsinformation	153	144	12 %	12 %
Uppgifter från tvångsmedlet har lett till stärkta misstankar mot den misstänkte	675	688	55 %	55 %
Uppgifter från tvångsmedlet har lett till användande av annat tvångsmedel mot den misstänkte	377	416	31 %	33 %
Uppgifter från tvångsmedlet har lett till användande av annat tvångsmedel mot annan person än den misstänkte	298	265	24 %	21 %
Uppgifter från tvångsmedlet har medfört att den misstänkte kunnat avföras från utredningen	122	67	10 %	5 %
Uppgifterna från tvångsmedlet har medfört att den misstänkte kunnat åtalas	299	329	24 %	26 %

Fall 1

Genom en hemlig avlyssning av en telefon, som den misstänkte kunde förväntas ringa till, möjliggjordes ett gripande av en misstänkt, som befann sig utomlands. Den misstänkte kunde därefter utlämnas till Sverige och lagföras för allvarliga våldsbrott med flera års fängelse som påföljd.

Fall 2

I ett mål angående grov narkotikasmuggling mellan Nederländerna och Sverige kunde man tack vare hemlig avlyssning av de misstänkta telefoner följa deras resor och få bevisning som räckte till fällande domar mot sex stycken tilltalade. Samtliga dömdes till fleråriga fängelsestraff för grov narkotikasmuggling avseende kokain.

Fall 3

Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation bidrog till att åtal kunde väckas och dom meddelas i tingsrätt för grovt koppleri till tre års fängelse. Hovrätten ändrade rubriceringen och höjde straffet till fem års fängelse. Vidare tillerkändes målsäganden ganska betydande belopp i skadestånd.

Fall 4

En holländsk personbil stoppades när den kom över Öresundsbron. Dolt i bilens konstruktion hittades 4 kg kokain och 4 kg amfetamin. Narkotikan togs ut och bilen med två holländare i tilläts köra vidare. Deras telefon avlyssnades och när

de kom till Stockholm kunde man följa deras kommunikation med uppdragsgivare i Nederländerna. De fick instruktioner om att följa efter en röd bil. Denna bil observerades av spanare och man fick därigenom bevisning om att föraren av den röda bilen deltog i den brottsliga verksamheten. Åtal ledde till fällande domar och långa fängelsestraff mot flera personer.

Nyttan avseende hemlig kameraövervakning

	Antal		Andel	
	2014	2013	2014	2013
Uppgifter från tvångsmedlet har utgjort underlag i en förhörssituation	30	49	34 %	57 %
Uppgifter från tvångsmedlet har använts som överskottsinformation	4	6	5 %	7 %
Uppgifter från tvångsmedlet har lett till stärkta misstankar mot den misstänkte	33	60	37 %	70 %
Uppgifter från tvångsmedlet har lett till användande av annat tvångsmedel mot den misstänkte	13	20	15 %	23 %
Uppgifter från tvångsmedlet har lett till användande av annat tvångsmedel mot annan person än den misstänkte	18	17	20 %	20 %
Uppgifter från tvångsmedlet har medfört att den misstänkte kunnat avföras från utredningen	3	1	3 %	1 %
Uppgifterna från tvångsmedlet har medfört att den misstänkte kunnat åtalas	23	37	26 %	43 %

Fall 5

En narkotikagömma i skogen övervakades med hjälp av hemlig kameraövervakning. För utredningen okända personer anlände till gömman och hämtade narkotika. Personerna på bilderna från den hemliga övervakningen kunde identifieras. Bevisningen från den hemliga övervakningen ledde till att de kunde åtalas och dömas till fleråriga fängelsestraff.

Nyttan avseende hemlig rumsavlyssning

Redovisningen för användningen under 2013 innefattade inte hemlig rumsavlyssning varför endast siffrorna för 2014 kan redovisas.

	Antal	Andel
Uppgifter från tvångsmedlet har utgjort underlag i en förhörssituation	5	24 %
Uppgifter från tvångsmedlet har använts som överskotts-information	1	5 %
Uppgifter från tvångsmedlet har lett till stärkta misstankar mot den misstänkte	8	38 %
Uppgifter från tvångsmedlet har lett till användande av annat tvångsmedel mot den misstänkte	1	5 %
Uppgifter från tvångsmedlet har lett till användande av annat tvångsmedel mot annan person än den misstänkte	0	
Uppgifter från tvångsmedlet har medfört att den misstänkte kunnat avföras från utredningen	0	
Uppgifterna från tvångsmedlet har medfört att den misstänkte kunnat åtalas	4	19 %

Fall 6

Genom hemlig rumsavlyssning i en bil, som användes av en misstänkt narkotikaförsäljare kunde viktig bevisning inhämtas till styrkande av hur den misstänkte pratade med köparna och olika affärer kunde bevisas. Den hemliga rumsavlyssningen utgjorde en viktig del i bevisningen mot den tilltalade och ledde till att det gick att bevisa att han var en aktiv distributör av narkotika. Den tilltalade dömdes till ett mångårigt fängelsestraff och stora belopp förverkades.

Fall 7

Med hjälp av hemlig rumsavlyssning i en förundersökning om försök till mord framgick att den misstänkte pratat om händelseförloppet. Vidare kunde genom informationen bevisas att den avlyssnade gjort mantelrörelse. Åtal ledde till ett mångårigt fängelsestraff.

Nyttan avseende hemlig övervakning av elektronisk kommunikation

När det gäller vilken nytta som hemlig övervakning av elektronisk kommunikation inneburit för brottsutredningarna ska, enligt regeringsuppdraget, endast anonymiserade exempel redovisas.

Fall 8

Vid två fall av grova bedrägerier mot två äldre vårdtagare inom hemtjänstens försorg ledde hemlig övervakning av elektronisk kommunikation till att en misstänkt person kunde knytas till brotten och åtalas. Man kunde visa att den misstänktes telefon varit på plats vid samtliga cirka fyrtio tillfällen när bedrägliga köp gjorts med målsägandenas betalkort. Informationen från den hemliga telefonövervakningen blev en viktig del i beviskedjan som ledde fram till en fällande dom och ett fängelsestraff.

Fall 9

Inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i en förundersökning om försök till mord och rån med hjälp av skjutvapen ledde till att gärningsmannen kunde knytas till brottsplatsen och viss rörelse genom staden efter brottet. Vidare fick man genom att en person som befann sig gömd kvar på brottsplatsen och sände meddelanden till den misstänktes telefon via positioneringar fram platsen för var den misstänkte tillbringade sin nattvila. Vid husrannsakan där kom sådan bevisning fram som ledde till att gärningsmannen kunde dömas för ytterligare ett grovt våldsbrott, grovt rån. Den tilltalade dömdes till ett flerårigt fängelsestraff.

Rättslig hjälp

I ärenden om internationell rättslig hjälp i brottmål har hemliga tvångsmedel använts i Sverige på begäran av annat land i följande omfattning.

	HAK		HÖK		HKÖ		HRA	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Antal personer	39	-	85	-	3	-	10	-
Antal tillstånd	84	72	204	245	3	0	8	-
Antal avslag	0	0	0	0	0	0	0	-

Bedömning**Bakgrund**

Användningen av alla tvångsmedel kan innebära integritetsintrång mot enskilda personer. Denna risk är särskilt påtaglig när tvångsmedlet innebär att den misstänkte utan att känna till det avlyssnas eller övervakas. Men samtidigt som de kan medföra integritetsintrång utgör de hemliga tvångsmedlen viktiga redskap under förundersökningar avseende grova brott som drabbar många enskilda. De hemliga tvångsmedlen ska utnyttjas i den utsträckning som lagstiftaren avsett för att åklagare, polis och tulltjänstemän ska kunna fullfölja uppdraget att upptäcka,

utreda och lagföra allvarlig brottslighet med stora negativa konsekvenser för samhället och enskilda.

Redovisningen av vilken nytta som de hemliga tvångsmedlen haft bygger med nödvändighet på uppskattningar från åklagarna. Att göra dessa uppskattningar kan vara svårt i de enskilda fallen. I mål, som pågått under en lång tid, med flera misstänkta och många avlyssnade samtal och ett omfattande utredningsmaterial i övrigt kan det vara problematiskt att peka ut en enskild utredningsåtgärd som inneburit den nytta som ska mätas. Ofta är det flera åtgärder som leder fram till ett resultat, sammantaget eller stegvis. En omständighet som medför att siffrorna är svåra att jämföra mellan olika år är att nyttorna uppkommer under olika skeden av förundersökningen och under rättegången. Det är först när målet är avgjort som man slutligen kan konstatera vilken nytta tvångsmedlet har inneburit. Men i och med att redovisningen ska ske det år som tillståndet meddelats och förundersökningarna då ofta inte är avslutade kommer nyttor som uppstår efter tillståndsåret aldrig med i statistiken.

Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation

Antalet personer som varit föremål för hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation är 1 235. För 2013 var antalet 1 251 och för 2012 1 268 personer. Användningen under 2014 innebar en fortsatt minskning men förändringarna är dock så små att någon slutsats av detta knappast kan dras.

Antalet beviljade tillstånd var 3 564. För 2013 var antalet 3 384 och för 2012 beviljades 3 432 tillstånd. Även när det gäller antalet tillstånd är förändringarna små och visar även det att tillämpningen är tämligen konstant.

Tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation meddelades, liksom tidigare år, framför allt i förundersökningar om narkotikabrott/smuggling. Förändringarna är marginella. Man kan däremot se en fortsatt ökning av antalet tillstånd till avlyssning när det gäller våldsbrott och ekonomiska brott. Sett till antalet är dock användningen här fortfarande på en låg nivå i jämförelse med narkotikabrott/smuggling.

Den genomsnittliga avlyssningstiden avseende hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation har under 2014 varit 42 dagar, vilket ska jämföras med 36 dagar för 2013 och 43 dagar för 2012.

Trots svårigheterna att redovisa vilken nytta för brottsutredningarna som de olika hemliga tvångsmedlen har inneburit är det påfallande hur lika utfallet är i jämförelse med föregående år. Av de 1 235 personerna som avlyssnats så innebar avlyssningen att uppgifter från avlyssningen medförde stärkta misstankar mot 55 procent av dem. Beträffande 43 procent kunde uppgifterna utgöra underlag i

en förhörssituation, beträffande 31 procent ledde uppgifterna till användande av annat tvångsmedel mot den misstänkte och beträffande 24 procent till användning av tvångsmedel mot annan än den misstänkte. 10 procent kunde avföras från utredningen och 24 procent åtalas tack vare uppgifterna.

Av totala antalet misstänkta som har varit föremål för hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, 1 235, har åklagarna uppskattat att det hemliga tvångsmedlet varit till nytta för brottsutredningen avseende 799, vilket motsvarar 65 procent. Föregående år uppskattade åklagarna samma förhållande till 63 procent.

Hemlig övervakning av elektronisk kommunikation

Antalet personer som varit föremål för hemlig övervakning av elektronisk kommunikation är 2 022. För 2013 var antalet 2 381. Användningen av tvångsmedlet under 2014 innebar en minskning.

Antalet beviljade tillstånd var 4 398. För 2013 var antalet 3 935 och för 2012 4 095 tillstånd. Antalet tillstånd är helt beroende av de övervakade personernas vanor att byta telefoner och abonnemang. Man kan se att antalet övervakade personer minskat men antalet tillstånd ökat vilket tyder på att de övervakade varit mer aktiva när det gäller att byta telefoner och abonnemang.

Fortfarande används hemlig övervakning av elektronisk kommunikation främst i förundersökningar om narkotikabrott/smuggling och våldsbrott. Man kan se en ökning när det gäller narkotikabrott/smuggling och en minskning när det gäller våldsbrott.

Av totala antalet misstänkta som har varit föremål för hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, 2 022, har åklagarna uppskattat att det hemliga tvångsmedlet varit till nytta för brottsutredningen avseende 1491, vilket motsvarar 74 procent. Föregående år uppskattades andelen till 69 procent.

Hemlig kameraövervakning

Antalet personer som varit föremål för hemlig kameraövervakning är 89. För 2013 var antalet 86. Användningen under 2014 innebar en marginell ökning.

Antalet beviljade tillstånd var 69. För 2013 var antalet 98 och 2012 beviljades 116 tillstånd. Antalet tillstånd minskar men antalet personer är tämligen konstant.

Tillstånd till hemlig kameraövervakning meddelades i de allra flesta fall i förundersökningar om narkotikabrott/smuggling.

Den genomsnittliga övervakningstiden avseende hemlig kameraövervakning har under 2014 varit 39 dagar, under 2013 29 dagar och under 2012 24 dagar.

Av de 89 personer som övervakats så innebar övervakningen att uppgifter från denna medförde stärkta misstankar mot 37 procent av dem. Beträffande 34 procent kunde uppgifterna utgöra underlag i en förhörssituation, beträffande 15 procent ledde uppgifterna till användande av annat tvångsmedel mot den misstänkte och beträffande 20 procent till användning av tvångsmedel mot annan än den misstänkte. 3 procent kunde avföras från utredningen och 26 procent åtalas tack vare uppgifterna.

Av det totala antalet misstänkta som har varit föremål för hemlig kameraövervakning, 89, har åklagarna uppskattat att det hemliga tvångsmedlet varit till nytta för brottsutredningen avseende 37, vilket motsvarar 42 procent. Föregående uppskattade åklagarna nyttan till 71 procent. Nedgången kan förklaras med att hemlig kameraövervakning under 2014 använts i många förundersökningar som inte avslutats och nyttan ännu inte har kunnat bedömas.

Hemlig rumsavlyssning

Någon statistik över användning av hemlig rumsavlyssning har tidigare inte lämnats.

Antalet personer som varit föremål för hemlig rumsavlyssning under 2014 var 21 och antalet beviljade tillstånd var 16.

Tillstånd till hemlig rumsavlyssning meddelades endast i förundersökningar om narkotikabrott/smuggling och våldsbrott.

Den genomsnittliga avlyssningstiden har under 2014 varit 29 dagar.

Av de 21 personer som avlyssnades så innebar avlyssningen att uppgifter medförde stärkta misstankar mot åtta av dem. Beträffande fem kunde uppgifterna utgöra underlag i en förhörssituation, beträffande en användes uppgifterna som överskottsinformation och beträffande en ledde uppgifterna till användande av annat tvångsmedel mot den misstänkte. Fyra kunde åtalas tack vare uppgifterna.

Av totala antalet personer som har varit föremål för hemlig rumsavlyssning har åklagarna uppskattat att det hemliga tvångsmedlet varit till nytta för brottsutredningen avseende 10, vilket motsvarar 48 procent.

Anders Perklev
Riksåklagare

Göran Hellstrand
Överåklagare

Bilaga

Polisens och Tullverkets inhämtning i underrättelseverksamhet under 2014 av uppgifter om elektronisk kommunikation

Polisens och Tullverkets redovisning avseende användningen av hemliga tvångsmedel under 2014, med stöd av lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet, ska i enlighet med regeringsbeslutet innehålla uppgifter om följande.

- Antalet beslut om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation uppdelat på vilken brottslig verksamhet inhämtningen har avsett.
- Anonymiserade exempel som illustrerar vilken nytta myndigheterna har haft vid användandet av tvångsmedlet.

Ett beslut om inhämtning, vilket får fattas av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Tullverket, är enligt aktuell lagstiftning definierat att omfatta en brottslig verksamhet, en tid som beslutet avser, ett telefonnummer eller annan adress (ex. IP-adress), en elektronisk kommunikationsutrustning eller ett geografiskt område. Redovisningen innefattar beslut under tiden från och med den 1 januari 2014 till och med den 31 december 2014. Länspolismyndigheternas och Rikspolisstyrelsens operativa avdelningars beslut från 2014 har sammanställts av Polismyndighetens Nationella Operativa Avdelning (NOA) efter inrapportering från respektive Polisregion, Underrättelseenheten vid NOA samt Avdelningen för särskilda utredningar. Tullverket har sammanställt sina beslut separat. Därefter har Polismyndigheten och Tullverket gemensamt sammanställt resultatet i denna redovisning. Säkerhetspolisens beslut ingår inte i denna redovisning.

Antal inhämtningsbeslut

Sammanlagt har Polisen och Tullverket under 2014 fattat **647 beslut** om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i underrättelseverksamhet. Besluten är fördelade inom följande brottsliga verksamheter för Polisen respektive Tullverket.

Polisen

Brottslig verksamhet	Antal beslut
Grovt narkotikabrott	425
Grovt rån	61
Människohandel	12
Mord	11
Grov allmänfarlig ödeläggelse	5
Synnerligen grovt vapenbrott	5
Grovt koppleri	3
Grov mordbrand	2
Våldtäkt mot barn	1
Grov utpressning.	1
Summa	526

Tullverket

Brottslig verksamhet	Antal beslut
Grov narkotikasmuggling	121
Summa	121

Nytta och anonymiserade exempel

Mot bakgrund av att underrättelseverksamhet i allt väsentligt är ett långsiktigt arbete är det inte möjligt att ännu bedöma den fulla nyttan av 2014 års inhämtningsbeslut. Då ärendena uteslutande rör grov brottslighet av relativt komplex karaktär innebär det att i flera av de anonymiserade exemplen, som beskriver nyttan av inhämtningsbeslut, pågår fortfarande förundersökningarna och domar har därför inte ännu meddelats. Vissa av de redovisade anonymiserade exemplen som redovisas grundar sig på inhämtningsbeslut fattade under 2013. Detta för att ett ärende från underrättelsestadiet till lagföring ofta sträcker sig över mer än ett kalenderår.

Den typiskt sett vanligaste nyttan med inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation är att underrättelser avseende hantering av stora mängder narkotika vid ett flertal tillfällen på olika orter i och utanför Sverige, i kombination med analys av inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation, lett till att förundersökningar kunnat inledas efter att rörelsemönster och kontakter mellan inblandade personer kunnat kartläggas samt att därmed brottsmisstankar kunnat verifieras. Efter inledande av förundersökning har användning av andra hemliga tvångsmedel i kombination med spaning och utredningsarbete lett till frihetsberövanden och beslag av stora mängder narkotika. Inte sällan har samverkan skett

mellan Polisen och Tullverket samt med andra länders brottsbekämpande myndigheter.

Sammanfattningsvis kan Polismyndigheten och Tullverket konstatera att information om elektronisk kommunikation är väsentlig för myndigheternas underrättelseverksamhet och att de inhämtningsmöjligheter som inhämtningsslagen medger varit avgörande för att inleda förundersökning avseende en lång rad grova brott. Tillgång av uppgifter om elektronisk kommunikation redan i underrättelsestadiet är avgörande för att aktörer, platser och tidpunkter ska kunna kopplas samman för att få tillräcklig grund att inleda förundersökning. Resultatet av analyserade uppgifter om elektronisk kommunikation är också väsentliga för en effektiv planering av den yttre fysiska spaning som är resurskrävande och därför viktig att använda på rätt plats och vid rätt tillfälle. Analys av inhämtade uppgifter redan i underrättelseskedet bidrar därmed till kortare förundersökningstider och ett effektivare utredningsarbete. Ett urval av myndigheternas anonymiserade exempel där inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation varit till nytta redovisas enligt följande:

- Underrättelser avseende leveranser till Kalmar av stora mängder narkotika kunde bekräftas efter inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation. Resulterade i ett operativt ärende med förundersökning med misstanke om grovt narkotikabrott som i sin tur ledde till fällande dom.
- Inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation, i kombination med underrättelser avseende storskalig narkotikasmuggling och försäljning i Göteborgsområdet ledde till att Tullverket kunde inleda förundersökning. Efter ingripande mot en transport och efterföljande husrannsakingar kunde kilovis med cannabis beslagtas tillsammans med ett parti handgranater. Samverkan mellan polis och tull ledde till att Polisen tog över förundersökningen.
- Underrättelser gjorde gällande att personer hemmahörande i Skåne hade för avsikt att, tillsammans med ett kriminellt motorcykelgäng hemmahörande i ett annat europeiskt land, starta upp narkotikaförsäljning. Motorcykelgänget skulle ha tillgång till ett stort parti kokain. Efter inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation kunde man kartlägga personerna i den nyetablerade MC-grupperingen och deras kriminella kontakter varefter en förundersökning med andra tvångsmedel kunde inledas. Ett större parti kokain kunde beslagtas och sex personer dömdes slutligen i Hovrätten till åtta års fängelse vardera för grovt narkotikabrott. Ytterligare en person som agerat kurir dömdes till sju års fängelse.
- Efter att underrättelseverksamheten i Skåne noterat en ökning av s.k. eskortannonser på internet där afrikanska kvinnor sålde sexuella tjänster kunde, efter inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i kombination med annan spaning, ett antal personer misstänkas för grovt koppleri, vilket initierade en förundersökning.

- Inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation tillsammans med underrättelseinformation samt fysisk spaning medförde att Tullverket kunde stärka misstankarna mot ett nätverk som smugglade och hanterade stora mängder cannabis i Skåne. Efter inledd förundersökning tre stora beslag av cannabis.
- Inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i kombination med underrättelser, avseende att ett par individer i Stockholmsområdet var involverade i storskalig narkotikahandling, resulterade efter analys av historiska uppgifter om telefontrafik att ett kriminellt nätverk kunde kartläggas och identifieras. Efter att förundersökning om flera grova narkotikabrott inletts har hittills över 70 kg cannabis tagits i beslag. Förundersökningen pågår fortfarande.
- Underrättelser avseende att en utpekad person från Norrland skulle resa till Stockholm för att hämta ett större parti narkotika kunde efter analys av inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation avseende realtidsövervakning visa att påståendena inte kunde bekräftas. Den utpekade personen kunde därmed friskrivas från vidare misstankar och polisiära resurser kunde därmed frigöras för bekämpning av annan brottslighet.
- Underrättelser angav att ett större parti cannabis skulle förvaras på en plats i Stockholmsområdet. Inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation avseende realtidsövervakning av de utpekade personerna ledde, efter bearbetning och analys av uppgifterna, till att ett geografiskt begränsat område kunde identifieras. Efter en kort spaningsinsats kunde över 34 kg cannabis och kokain tas i beslag.
- Underrättelser avseende narkotika handel ledde i kombination med inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation till att resor och rörelsemönster kunde kartläggas för några personer i Östergötland. Förundersökning kunde inledas och huvudmannen dömdes för grovt narkotikabrott och 1 kg amfetamin togs i beslag.
- I Bergslagen ledde inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation tillsammans med underrättelser att en huvudman som sysslade med bl.a. grov narkotikabrottslighet kunde kartläggas vad gäller rörelsemönster och kontaktnät. Informationen kunde användas för att inleda en förundersökning med hemliga tvångsmedel. Förundersökningen pågår fortfarande.
- I samband med underrättelseärendet mot en känd narkotikahandlare i Örebro ledde analys av inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation till att kontaktnät och rörelsemönster kunde bekräftas vilket i sin tur gav ett bra underlag inför planeringen av den fysiska spaningen. Huvudmannen rörde sig mellan Örebro och Dalarna. Uppgifterna, som var en direkt följd av inhämt-

ningen, påskyndade det operativa arbetet under förundersökningen som sedan inleddes och ledde till en snabbare lagföring än vad som annars varit fallet. Två personer dömdes till tre års fängelse vardera.

- Dåvarande underrättelsesektionen vid Rikskriminalpolisen mottog uppgifter från polis i ett annat EU-land som angav att en okänd person med ett angivet svenskt telefonnummer i närtid förväntades motta 2 kg heroin någonstans i Skandinavien. Analys av inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation visade att mottagaren av heroinet rörde sig på en begränsad yta i södra Sverige, efter fortsatt analys kunde man även via andra kontaktuppgifter ur det inhämta uppgifterna få fram en trolig identitet på mottagaren. Förundersökning kunde inledas i södra Sverige mot tre personer. Ett nätverk med förgreningar till västra Sverige upptäcktes. Hittills har flera heroinbeslag, bl.a. ett på 500 gram, gjorts i ärendet som fortfarande pågår.
- Dåvarande underrättelsesektionen vid Rikskriminalpolisen mottog uppgifter från polis i ett annat EU-land som angav att en okänd kurir med ett angivet telefonnummer var på väg till Sverige för att sälja ett större parti amfetamin. Analys av inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation avseende historiska samtalsuppgifter visade att kuriren hade ett kontaktnät i en söderförort till Stockholm. Fortsatt bearbetning och underrättelseutbyte med polis i det andra EU-landet ledde till att kuriren kunde identifieras samt att även hans tillfälliga adress hos en släkting i den aktuella förorten kunde lokaliserats. Efter inledning av förundersökning, som ännu inte är avslutad, och fysisk spaning kunde kuriren och ytterligare en person gripas då de hämtade ett nedgrävt parti amfetamin i ett närbeläget skogsområde.
- Inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i kombination med underrättelser, avseende omfattande hantering av amfetamin i Västmanland, ledde till att förundersökning kunde inledas mot en person gällande grovt narkotikabrott. Efter fem veckors förundersökning med stöd av hemliga tvångsmedel greps den misstänkte varvid 18 kg amfetamin och 1 kg cannabis togs i beslag.
- Tullverket kunde efter inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation tillsammans med kartläggning av transporter av utrustning för narkotikatillverkning och bindningsmedel lokalisera en lokal där tillverkning av syntetisk narkotika pågick. Efter inledd förundersökning greps ett flertal personer och stora mängder syntetisk narkotika kunde beslagtas.